

PTIČI

IZVOR

Ptiči so se razvili iz plazilcev. To dokazujejo okameneli ostanki praptiča (archeopteryx), ki je živel v zemeljskem srednjem veku pred kakimi 150 milijoni let.

PLAZILSKI ZNAKI:

- čeljusti z zobmi
- dolg rep z vretenci
- trije prsti prosti in opremljeni s kremplji

PTIČJI ZNAKI:

- perje in krila
- oplečje, okolčje
- noge

Imel je masivne in težke kosti in grodnico brez grebena. Bil je slab letalec.

ŽIVLJENSKI PROSTOR:

So doma po vsem svetu, torej na vseh celinah in otokih. Seveda žive na vsakem zemeljskem pasu druge vrste. V hladnih območjih prebiva malo vrst, vendar se te pojavljajo v velikih množicah (pingvini), čim bolj se premikamo proti ekvatorju, tem več vrst živi tam in se običajno nahajajo v manjših skupinah.

KOŽA

Je tanjša kakor sesalska in pokrita s perjem, razen na večjem delu nog, ki je pokrit z luskami. Ptiči imajo veliko trtično žlezo. Ptiči si z njenimi izločki mažejo perje, da se ne moči. Zelo velika je pri vodnih ptičih.

Kljun

Vsi so brez zob. Njegova oblika je različna. Odvisna je od vrste in načina prehrane.

Perje

Peresa so posebne rožene tvorbe, ki ptičem omogočajo letenje. Po svojem nastanku so to spremenjene plazilske luske. Peresa zmanjšujejo toplotne izgube telesa, saj skoraj v celoti pokrivajo telo. Tako omogočajo vzdrževati stalno povišano telesno temperaturo – homotermijo. Zato so ptiči homotermne živali.

Perje, ki pokriva telo, je krovno perje. Enako zgrajena pa dolga in ozka so letalna peresa v perutnicah, medtem ko so krmilna peresa v repu posebno močna. Samice pa so manjše od samcev in imajo bolj preprosto obarvano perje, zato jih sovražnik težko zagleda.

Enkrat ali dvakrat na leto se ptiči golijo, tedaj jim perje odpada, ki se potem nadomesti z novim. Vzrok za to so letni časi in obdobje snubljenja.

PREHRANA

V splošnem ptiči veliko jedo. Mnogi nabirajo in jedo hrano cel dan. Žužkojede vrste pojedjo hrane, ki 2 ali 3 krat presega njihovo telesno težo. Mesojedci manj, 1/6 telesne teže.

DIHALA

Med mirovanjem ptiči dihalo s premikanjem prsnega koša, med letom pa prsni koš miruje. Takrat diha s pomočjo pljučnih mehov. Povezani so s pljuči in ležijo med drobovjem ter prsnimi mišicami.

RAZMNOŽEVANJE

Je vezano na določena obdobja, na naši zemljepisni širini na pomlad in poletje; Spremljajo ga svatovske igre, pri katerih so aktivni predvsem samci. V boju za samice se merijo z drugimi samci. To počnejo z oglašanjem, šopirjenjem ter označevanjem ozemlja z oglašanjem. Če sto ne zaleže se spustijo v boj. Za ptiče je značilno gnezdenje, gnezdo gradita samec in samica ali pa samo eden od njiju. Samice izležejo različno število jajc od 1-20, pri večini vrst 5 ali 6. Jajca valijo tako, da jih grejejo z lastno telesno toploto. Valilna doba je različna. Ob rojstvu so mladiči slepi in goli ter ostanejo v gnezdu, saj potrebujejo nego staršev – goliči, ali pa so pokriti s puhom ter so sposobni takoj slediti staršem in se hraniti – mahovci.

Krempļji

So različno oblikovani. Pri ujedah so ukrivljeni in čvrsti, primerni za grabljenje. Nežni, ukrivljeni in nekoliko daljši so na oprijemalnih prstih gozdnih vrst. Pri tekačih so širši in sploščeni.

SELITVE

Med vsemi živalmi, ki se selijo, zavzemajo ptiči prvo mesto. Selitve so največkrat povezane z letnimi časi in njihov cilj so toplejši ali zmernejši kraji, kjer je lažje najti hrano in vzgojiti mladiče. To velja za ptice selivke

PINGVINI

Pingvini živijo v kolonijah, izkjučno na južni zemeljski polobli. So izvrstni plavalci in potapljači, ki lahko dosežejo globino do 20 m. Pingvini so ptiči, vendar ne letajo. Njihova krila so se preobrazila v plavuti. Med prsti na nogah imajo plavalno kožico. Pokriti so z gostim perjem. Pred mrazom jih ščiti debela plast podkožne maščobe. Samica zleže eno samo jajce.